

لیدان و سزا له خویندنگه کاندا

رژگار عبدالکریم

یه کینک له ویدیارده ناییبسانای و دوور له په روه رده بیانه ی که تاوه کو نیستا له خویندنگه کاندا "به تایبه ت له قوناغه سه ره تایی یه کاندا" ره سمی یه تی پی دراوه، سزا و لیدان بووه به کاریکی به رابه ری به رامبه ره ره ر قوتابی یه ک که توانای تیگه یشتنی که م بیت و یان قسه یه کی منالانه بکات یان هه ر کاریکی تر که به خواستی ماموستا که ی نه بیت بویه وه ک تاوانباریک مامه له ی له گه ل ده کریت و مناله که هه ر له سه ره تاوه ده ترسیئریت و ئیدی ترس له هه مووشت ده کات به پرسیار کردنیشه وه ، له مه وه ماموستا پوئی پولیس ده بینیت و خویندکاریش وه ک تاوانبار سه یر ده کات ، گه ر بیت و له رووی ده رونی یه وه له م دیارده نادرسته بدوین هیجگار قسه هه لده گریت .

به ر له هه مووشتیک ده بیت نه وه بوتریت که شاره زایانی بواری سایکولوژی دوو بوچونی زور سه ره کی و جیاوازیان هه یه که وای لئ هاتووه بونه ته دوو گروهی دژ به یه کتر، لایه نیکیان پیی وایه "که لیدان و سزا له خویندنگه کاندا ده بیت بوونی هه بیت، چونکه سروشتی ئینسان وا خوئقاوه که که سیتی یه کی شه رانگیزی یه، بویه بو ده سته مؤکردن وراهینانی ئینسان له سه ر به ها کومه لایه تی و سوننه ته ئینسانی یه کان و بو کونترولکردنی میکانیزمی کارکردنی نه و که سه بو ژیر کونترولی به نه زموونترده توانی سوودی لئ بینیت، گروهی دووه م نه م بروایه ی گروهی یه که م واسه یرده کات که ریگه خوشکردنیک بیت بو چاندنی تووی "که سایه تی یه کی شه رانگیزیتی "لای ماموستایان وه یرکردنیان و بروابوون به وه ی که نه و ماموستایانه له روی که سایه تی یه وه که سیکي "سادیی" هه لکه وتوون، له به ر نه وه ی له زه ت له نازاردانی به رامبه ره که یان وه ر ده گرن، بویه نه مان پییان وایه به کارهینانی سزاو لیدان تاوانیکه که نازاری ئینسانی پی ده دریت و واده کات نه و ئینسانه ژیان و بوون لای شتیکی بی مانابیت و وه به رده وام رابین له سه ر نه وه ی گه رلییان نه دریت کاری خواستراو جی به جی نه که ن، وه باوه رپیان وایه خودی لیدان بو هیج که س نی یه به کاری بهینی و که س نه و مافه ی نی یه ژیان له که سیکي تر بکاته جه هه ننه م ونازاری بدات.. هه ر بویه نه م گروهی پییان وایه که لیدانه که زورجار پاشماوه "شوینه وار"ی جه سته یی و ده روونی له لای که سایه تی خویندکاره که دروست ده کات .. هه ر بویه وا ده رده که ویت که نه و ماموستایانه ی لیدان به کار بهینن که متر له رووی سوژه وه خویندکاران سوزیان بویان هه یه ، چونکه سروشتی هه میشه یی ئینسان واخوئقاوه که هه ر که س نازاری که سیکي دیکه بدات له رووی ده رونی یه وه که سی نازاردراو "خویندکار"رقتیک به رامبه ر به که سه نازار ده ره که "ماموستا" په یدا ده کات، که نه مه خوی له خویدا چه ندین جار هوکار بووه بو دوورکه وتته ی خویندکار له پرۆسه ی خویندن.

به لام ناکریت نه وه نه بیربکه ین که زورجار نه نه نجامی به کارهینانی به رده وای توند و تیژی و نازار و لیدان نه دژی خویندکاران وای لی دیت که نه و که سه "خویندکاره که" پادیت نه که نه لیدان دا ونه وسا نه ولیدان وسزایانه وه ک سه ره تا کاریگه ری نابیت وهه میشه بوئه و که سه خویندکاره نه وه نه به رچاوه که پاش نه و کرداره ی که ده ینوینیت لیدان ده خوات، نه به ر نه وه هیچ گوئی پی نادات ولای ناسایی یه، هه ر بوئه زور نه ماموستایان مامه نه یان توندتر مامه نه یان نه که نه دژ که ن وپژژه ی لیدانه که نه سه ر خویندکاره که زیاد ده که ن چونکه باش دلنیایه نه ولیدانه ی سه ره تا کاریگه ری نه سه رخویندکاره که دانه ناوه وخوشه بووه، که نه مه واده کات نه و خویندکارانه که سایه تی یان "ماسوشی بیت و تامو چیژ نه نازارو لیدان وه ربگرن، هه روه ها زورجار نه و منالانه ی که نه ناوه نده کاندایان لیدانیا نه که نه دا به کاردیت وه ک گیانیکی توئه سه ندنه وه نه نیومانه وه یان نه شوینته گشتی یه کاندایه وه ول ده نه توئه بکه نه وه ، نه منالانی نه خویندکاره ده نه و نازاریان ده نه ، چونکه وا هه ست ده کات سوکایه تی پی کراوه و نازاردراوه بوئه باوه ری وایه که ده بیت نه به رامبه ر به وه دا که دیکی تر نازار بدات تاوه ک ته رازووه که لاسه نگ نه بیت .

نه وه ی ماوه ته وه بو قسه کردن سزاو نازاری ده روونی و مه عنه وی یه نه ری به کارهینانی زمانی بازاری و قسه ی ناشیرین و پوخاندنی وره ی خویندکاره که به وه ی که پی بوتریت "تو ته مبه لی .. که مژه ی .. هیچ نازانی .. چون ناردویانیه به ر خویندن .. بوچی ناچیت نه که نه هاوشانه کانتا نه کولانه کاندایه شه ره که ره کی خوت بکه یت ... تو هیچ کات فیرنابیت وزور شتی تری نه م جوړه .. قسه ی نه م جوړه واده کات که ر خویندکاره که خودی خوئی خراپ بیت زیاتر هه ست به که می نه خودی خویدا بکات و به رده وام نه ناست هه موو که سینکدا خوئی به که م بزانیته وهه میشه نه و ووشانه پانتایی ده روونی ده گریته و به خوئی ده لیت "من که ره ر هه ر فیرنه بم .. وه ک ماموستا ده لیت .. بو هه ول بده م .. من دلنیابم که ده رنجم بو خوم هیلاک بکه م" زور خه یالی تر لای خوئی لیک ده داته وه و دواچار وا ده کات بریاری خودوورخستنه وه بدات نه خویندن بکه ویته به رده م بازاری ره شی بی ره حمی و نه ژیر کاری قورس و تاقه ت پروکیندا بچه وسیتنه وه یان بکه ویته بازاری دوور نه سیسته می په روه رده یی و نینسانی یان به کاری ده ستفروشی یه وه ماندوو بیت و دواترینس باره ده روونی یه که ی به ره و خراپتر بجیت و ماندوو بیت .. به رده وای یه تی نه مه نه که نه لیک که شه کردنی منانه که وا ده کات ناینده یه کی نه نیستا مه رکه سات تر چاوه ری نه و کومه نه بکات.